

# ÇOCUKLARIN HAYALLERİNDEKİ OKUL

**Öğretmen, Derya AKTÜRK ÇOPUR**

Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

(Yüksek Lisans Öğrencisi)

[windyteacher@gmail.com](mailto:windyteacher@gmail.com)

## Özet

Araştırmanın temel amacı, çocukların nasıl bir okul hayal ettiklerini, tanımladıklarını ortaya çıkarmak, çocukların okudukları okulu daha etkili bir düzeye çıkarılabilmektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yönteminin seçilmesinin nedeni, “çocukların hayalindeki okul” algılarının belirlenmesi üzerine odaklanılarak incelenmek istenmesidir. Bu çalışma 9-10 yaş grubunu kapsayan toplam 170 öğrenci ile ... İlkokulunda yapılmıştır. Bu yaş grubunu içine alan 3. ve 4. Sınıflar ile sınırlı olmasının nedeni, bu süreçteki öğrencilerin henüz sınavlardan oluşan akademik başarı yarışına girmemiş olmaları ve böylece “başarılı olmak” dışında kalan diğer hayallerinin de gölgelemiş olmamasıdır. Araştırmada “Hayalinizdeki okul nasıl olmalıdır?” sorusuna yönelik kompozisyon tekniği ile toplanan veriler, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan çocukların eğitim sistemi içerisindeki isteklerine genel olarak bakıldığında aslında talep edilenlerin, yapılması zor şeyler olmadığı görülmektedir. Bu çalışmada öğrenciler bu alanlarda eksikliğini hissettikleri kendilerine ait sanatsal ve spor gelişim alanları, oyun alanları ve sinema salonları gibi talepleri dile getirmişlerdir.

**Anahtar Kelimeler:** Hayal gücü, etkili okul, nitel araştırma,

## IMAGINABLE SCHOOL PERCEPTION OF STUDENTS

### Abstract

The main purpose of this study is to determine how children identify the school in their imagination. According to the degree of their developments, it is provided to let them discover their own imagination and support them being closely involved within the decisions about their school in order to raise the level of the schools' effectiveness. This research is done with the method of quantitative study. The reason why quantitative research is chosen is to analyse the content and cognitive perception of the students' dreams. This research was done at ... Primary School during the first semester of 2016-2017 education year with 170 students. Students from 3th and 4th classes are chosen because of the reason they still have not entered the competitions for academical success, full with exams, so that other dreams out of being successful are not under shadow. The data which is collected according to the question: “How is the school in your imagination?” is obtained with the composition technique and assessed via content analysis. An overview to the children's answers shows us that the required items are not difficult to achieve. The data obtained from this study allows us to reach the following conclusion; schools have to be organised in such a way that they can contribute to children's cognitive, affective, physical and personal progress. Students mentioned about these deficiency through fields for themselves to improve these progress period with cinema salons, game centers, art and music workshops demanded.

**Key Words:** Imagination, effective school, quantitative research.

## 1.PROBLEM DURUMU

Eğitim bireye; bilişsel, sosyal, duyuşsal ve bedensel yönden bilgi, beceri, tutum, değer ve alışkanlıklar kazandırma, bireyin kendini gerçekleştirme, kendine özgü öğrenme yapıları oluşturma süreci olarak görülebilir. Öğrencinin her yönü ile nitelikli yetiştirilmesinde öğrenme çevresi önemeli bir değişkendir. Öğrenciler nasıl okullarda eğitim görmek ister? Okulları etkili hale getiren etmenler nelerdir? Bu soruların cevapları çocukların hayal güçlerinde gizlidir. Reichling (1990) hayal gücünün; sezgi, algı, düşünme ve hissetme olmak üzere dört yönünün olduğunu, bu dört yönün kullanılmasıyla, hayal gücünün insan bilincinin bir gücü olarak görülebileceğini belirtir. Duffy'ye göre (2006), Çocukların hayal ürünü ifadelerini inceleyerek, dünya hakkında ne bildiklerini, neleri önemsediklerini, nasıl temsil etmeyi seçtikleri öğrenilebilir. Çocukların hayallerini, fikirlerini sormak onları önemsedığımızı göstermenin ve kendilerini önemsemeleri gerektiğinin önemli bir göstergesidir. "Aslında çocuklar, okulların gerçek sahibidirler. Kendileriyle ilgili sorunlarda, en isabetli çözümler, yine çocukların ve gençlerin kendilerince bulunabilir. Okulda gelişim düzeylerine uygun olarak kendi sorunlarıyla ilgili söz ve yetki sahibi olan çocuk kendi öğrenme süreçlerine ve okuluna, bunun bir uzantısı (devamı) olarak da, yetişkinlikte toplumsal sorunlarına aktif şekilde sahip çıkacaktır." (MEB, 2013; UNICEF, 2013).

William Russell'ın (2013) "Büyük işler, büyük hayaller kurma özelliği olan insanlarca başarılmıştır" sözü, büyük liderlerin, sanatçıların, iş adamlarının başarılı işleri ardında, bir zamanlar sadece hayalleri olduğunu doğrular niteliktedir. Hayal kurmak, gelecekte yaşamak istediğimiz hayatın resmine kendi renklerimizi seçebilmektir. Çocukların renk kartelası bizimkinden çok daha genişken, onlardan, sadece bizim sunduğumuz gelecek planları içerisinde yaşamalarını istemek haksızlık değil midir? Okullarda var olan ortamlar, görünenden bazen çok daha fazlası, bazen de çok daha azıdır. Okulları oluştururken, çocukların fikirlerini ve hayallerini sormamak, tasarlanan mekanları hep biraz eksik bırakmıştır. Çocukların hayallerine başvurulmuş bir okulda boş bir sınıf, hem bir sinema salonu, hem resim atölyesi, hem müzik dersliği, hem kütüphane ve hem de oyun odası olabilirken, mevzuata bırakılmış hali ile ise, gösteriden gösteriye anahtarı açılan soğuk bir dört duvara dönüşebilmektedir. Farklı hayal gücü tanımlamaları ile görülmektedir ki öğrencilere sorulan "Hayalinizdeki Okul Nasıldır? Nasıl Olmalıdır?" sorusunun yanıtında aslında çocukların sezgileri, algıları, düşünme ve hissetme becerileri, bilincin geniş formunda ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Eğitim kurumlarındaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin gözden geçirilmesi ve yeniden yapılanması sürecinde öğrencilerin görüşleri önem taşımaktadır (Özçakir ve Çağlayan, 2013). Bu kapsamda, öğrencilerin düşünme boyutu ile arzuladıkları okulun özellikleri ortaya çıkarmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla mevcut çalışma ile çocukların okullar ile ilgili hayallerini oluşturan küçük ayrıntılar ile büyük resme, okulların sahip olması gereken özelliklere ulaşmaya çalışılmıştır. Burada 10-14 yaş grubundaki çocukların paylaşılan hayalleri birer bilgi ögesi olarak kabul edilirse, tüm bu dilekleri yapılandırma çabası da bu çalışmanın önemli bir parçasını oluşturabilecektir. Araştırmanın amacı ilkökul öğrencilerinin nasıl bir okul hayal ettiklerini belirlemektir. Buna bağlı olarak şu alt problemlere yanıt aranmaktadır. Hayalinizdeki okul nasıldır? Nasıl olmalıdır?

## 2.YÖNTEM

Çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni ile yürütülmüştür. Olgu bilim deseninde, bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmada olgu bilim deseni seçilmesinin nedeni, “çocukların hayal dünyaları ve okudukları mekan ile ilgili söz sahibi olabilme bilinci” üzerine odaklanılarak incelenmek istenmesidir. Nitel araştırma şemsiye bir kavramdır. Tanımlama, çözüme, yorumlama ve anlama ile ilgili terimlere ulaşan teknikleri kapsar. Nitel araştırmalar anlamın nasıl inşa edildiğiyle, insanların hayatlarını ve dünyalarını nasıl anlamlandırdıklarıyla ilgilidir. Nitel araştırmanın öncelikli amacı bu anlamları açığa çıkarmak ve yorumlamaktır. Bu bağlamda araştırmada ilkökul düzeyindeki öğrencilerin “hayallerindeki okulun” neleri içerdiği, hangi özelliklere sahip olduğu açığa çıkarılmaya çalışılmış ve yorumlanmıştır.

## **2.1. Çalışma Grubu**

Araştırmada amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırma 9-10 yaş grubunu kapsayan toplam 170 öğrenci ile ... İlkokulunda yapılmıştır. Bu yaş grubunu içine alan 3. ve 4. sınıflar ile sınırlı olmasının nedeni, bu süreçteki öğrencilerin sınav kaygısından uzak, eğitimde başarıdan başka taleplerinin de yoğun olduğu bir dönem olmasıdır. Bir başka gerekçe ise bu süreçte henüz ortaokul başlamamış, öğrenciler hayallerini başkalarının değil, kendi isteklerine göre şekillendirebilirler. İlkokul kademeleri içinde kendini en iyi ifade edebilecek sınıflar olarak da son iki yıl içerisinde eğitim gören sınıflardan rastgele 6 sınıf seçilmiştir.

## **2.2. Veri Toplama Aracı, Verilerin Toplanması ve Analizi**

İlkokul öğrencilerinin hayal ettikleri okulun nasıl olması gerektiğini ortamını belirleyebilmek için öğrencilere açık uçlu sorular sorulmuş ve yazılı görüşleri alınmıştır. Sorular uzman ve meslektaş öğretmen görüşü alınarak geliştirilmiş ve yapılan ön denemeler sonucunda gerekli düzenlemeler yapılarak öğrencilere sorulmuştur. Araştırma 9-10 yaş aralığındaki ilkökul öğrencilerini kapsayan gönüllü katılımcılar ile yapılandırılmamış görüşmeler yapılmış, serbest yazım tekniği uygulanmıştır. Araştırmada “Hayalinizdeki okul nasıldır, nasıl olmalıdır?” sorusuna yönelik kompozisyon tekniği ile toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. İçerik analizinde toplanan veriler önce kavramsallaştırılır, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde organize edilir ve buna göre veriyi açıklayan temalar saptanır. Genelde nitel araştırma verileri dört aşamada analiz edilir; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların organize edilmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Ancak mevcut araştırmada veriler kompozisyon tekniği ve serbest yazımı ile öğrencilerden toplanmış ve öğrenci cevaplarının sonucunda belirli bir tema veya kodlamalara ulaşılmıştır. Belirlen kodlar aynı zamanda öğrencilerin söylediği bire bir alıntılardır.

### 3. BULGULAR ve TARTIŞMA

Öğrencilerin hayallerindeki okulu anlatan cümleler aşağıda Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin hayallerindeki okulda olması gerekenler

Temalar	Kodlar	f
Dış mekan-donanım	<i>Spor salonu ve havuz (futbol, basketbol sahaları)</i>	65
	<i>Oyun parkı (dış mekanda)</i>	50
	<i>Daha çok doğal alan (çimenlik, meyve ağaçları vs.)</i>	26
	<i>Daha büyük bir okul</i>	23
	<i>Okul bahçesinde hayvanlar (hayvanat bahçesi)</i>	22
	<i>Kütüphane</i>	21
	<i>Sinema salonu</i>	17
	<i>Daha fazla görsel öğeler (duvar rengine karar vermek, tablolar)</i>	16
	<i>Oyun odası ( iç mekanda)</i>	16
	<i>Yemekhane</i>	13
	<i>Akıllı tahta</i>	12
	<i>Sınıfa kaydırak ile gelmek</i>	11
	<i>Kantinde daha faydalı yiyecekler</i>	11
	<i>Hali</i>	10
	<i>Her şeyin bedava olması</i>	10
	<i>Bilişim odası</i>	9
	<i>Merdivenlerin iniş şeklinin kaydırak şeklinde olması</i>	8
	<i>Bilim/deney köşeleri (laboratuvar vs)</i>	7
	<i>Zeka oyunları odası/köşesi</i>	6
	<i>Daha temiz bir ortam</i>	6
<i>Kişiyeye ait dolaplar</i>	5	
<i>Pastane/kafe</i>	5	
<i>Çikolata şelalesi</i>	4	
<i>Müzik kutusu</i>	3	
Eğitim-Öğretim ve Yönetim	<i>Her derse ayrı branş öğretmeni ve ayrı bir sınıf</i>	43
	<i>Daha fazla okul gezileri</i>	9
	<i>Daha fazla İngilizce dersi</i>	5
	<i>Binicilik dersi</i>	5
	<i>Barış, sevgi ve hoşgörü dolu bir ortam</i>	4
	<i>Nöbetçi öğretmenlerin gürültülü düdükle çalmaması</i>	3
	<i>Serbest kıyafet</i>	2
	<i>Ödevlerin olmaması</i>	2

Araştırmada “Hayalinizdeki okul nasıldır?” sorusuna yönelik öğrenci cevapları genel olarak yorumlandığında; *Spor Salonu ve Havuz ( Futbol, Basketbol Sahaları)*: Veri analizinde en çok tekrarlanan öge spor faaliyetleri ile ilgili talep olmuştur. Altı ders saati boyunca sürekli sabit bir şekilde oturan çocuklar için hareket alanlarının yaratılması bir ihtiyaçtır. Spor, gerek sağlık ve gerekse sosyo kültürel bir gerekliliktir. Sosyal bir faaliyet alanı olması nedeniyle sosyal ilişkilerin geliştirilmesinde, hayata hazırlamada, kaybetmeyi kabullenmede, kazanma durumunda duyguları kontrol etmede ve daha bir çok açılardan faydaları olmakta ve insanlar arasında iletişimi artırmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin bireysel, bedensel ve sosyal yönden gelişiminde önemli bir araç olan spor etkinliklerinin sağlıklı ve nitelikli bir şekilde yapılabilmesi için okullarda gerekli altyapı ve donanımların yetersizliğinin öğrenciler tarafından en önemli bir gereklilik olarak dile getirilmesi oldukça düşündürücüdür. Görünen o ki okullarımızda olması gereken sportif alanların eksikliği çocuklar için bir hayal unsuru halindedir. Araştırmadan çıkan sonuç, erkek öğrencilerin ağırlıklı olarak takım sporları için ayrı alanlar talep etmesidir. Bireysel spor alanı olarak en çok yüzme sporundan bahsedilmiştir. Takım sporlarını talep eden öğrenciler okul içi turnuvalar yapmak istediklerini belirtmiştir.

*Dış ve İç Mekanda Oyun Alanı:* Çocuklar için oyun alanları, çok yönlü kişilik gelişimleri için önemli bir olgudur. Kendi oluşturdukları oyun dünyalarında özgüvenlerini, problem çözme becerilerini geliştirebilir, yaşlıları ile iletişim kurarak zihinsel ve dil gelişimlerini hızlandırabilirler. Okulumuz öğrencileri de büyük bir bölümü okul bahçesinde büyük bir parkın olmasını istemiştir. Sadece bahçede değil, kötü hava koşulları için de içeride oyun odası ve oyun alanları talep edilmiştir. Üstelik bu oyun alanlarını da kendileri şekillendirmek için pek çok renkli fikirleri vardır. Bunu öğrencilerin verileri içerisinde bulunan kendi çizdikleri oyun parkı resimlerinden görebiliriz. Kendi oyun alanlarını kendileri çizmeleri hem mimari yaratıcılıklarını geliştirebilir hem de mekana karşı farklı bir aidiyet kazandırılabilir.

*Ayrı Branş Öğretmenleri İle Farklı Sınıflarda Ders İşleme:* Araştırmaya katılan öğrencilerin, resim ve müzik gibi dersler için kendi branşında uzmanlaşmış öğretmenler ile çalışmak istemeleri bu derslerin kazanımları ile ilgili farkındalık seviyelerinin yüksek olduğuna işaret eder. Farklı metotlar ile bir atölye ortamında daha gelişmiş resimler yapabilmek, sadece müzik dersi için oluşturulmuş ses yalıtımlı bir sınıfta farklı enstrümanlar eşliğinde müzik eğitimi alabilmek, diğer derslerin arasına sıkıştırılmış sıradan bir branş dersinden farklı olacaktır. Bu taleplerin çoğu özel okullardaki eğitim modelleri ile benzerlik göstermektedir. Bunca branş öğretmenin atanmadığı bir dönemde ilkokullarda istihdam sağlamak sadece onlara değil, gelecek nesil için de büyük bir yatırım olacaktır. Özellikle sanat eğitiminin, sistemimiz içerisinde dikkate alınmayan önemli gelişimsel katkıları mevcuttur:

*Daha Fazla Doğal Alan İçerisinde Bir Okul:* Çocuklara doğa içerisinde oyun alanları sunarken onu "korumak ve paylaşmak" yaşayarak öğrenebilecekleri değerli bir kazanımdır. Çocuklara doğanın bir parçası oldukları bu ortam içerisinde öğretilmelidir çünkü sadece çocukların doğaya değil, doğanın da çocuklara ihtiyacı vardır. Çocuklar açık havada oynadıklarında vücutta biriken fazla enerjilerini dışarı atabilir aynı zamanda sosyal becerilerini geliştirebilirler. Doğa onlara sağlık armağan ederken, öğretmenler de çocuklara doğayı koruma güdüsü armağan edebilmelidir.

*Daha Büyük Bir Okul:* Okulumuz deprem sonrası inşa edilen bir prefabrik bina olduğundan dolayı koridorları ve iç hacmi oldukça küçük bir alandadır. Kötü hava koşullarında çocukların sınıftan başka alanlarda dinlenme ve enerjilerini atma imkanları yoktur. Bahçe ise ilkokul ve ortaokul diye ikiye ayrıldıktan sonra ikiye bölünmüş ve küçülmüştür. Bu nedenle daha büyük bir okulda, öğrenciler kendilerini daha rahat hissedebileceklerini ifade etmektedirler.

*Okul Bahçesinde Hayvan Besleme:* Çocuklar doğası gereği ile hayvanlar ile dost olmaya yatkındır. Ne yazık ki sonradan öğretilen korkular ile bu dostluk bilincinin yitildiği öğrenciler de vardır. Güzel bir söz şöyle der: "Hayvanların insanlardan korkmadığı bir yerde medeniyet vardır" bu yüzden sınıflarda hayvanlar ile ilgili duyarlılık kazandırılacak bilgiler verilmeli, bahçeye bir hayvan girdiğinde çığlık atan öğrenci profili eğitilmelidir. Çocuklarımızın hayvanları besleyerek duygusal, sosyal, fiziksel, zihinsel becerilerini geliştirebilme, sorumluluk alma, arkadaşlarına bu kazanımdan bahsedip örnek olma ve dolayısıyla çocuğun öz güvenini artırarak empati duygusu geliştirebilme amacı ile yola çıkıp hayvan barınaklarından kedi ya da köpeklere okullarda kulübeler oluşturulup, birlikte besleme ve sahip çıkmanın mümkün olabileceği gösterilebilir. Hayvan haklarından söz edip, onların da bizim kadar yaşama hakları olduğu öğretilir. Araştırmada sadece kedi, köpek değil, küçük bir hayvanat bahçesi ya da çiftlik yapımı bile talep edilmiştir. Böylesi bir hayvan sevgisi olan öğrencilere küçük projeler ile çok önemli kazanımlar vermek mümkündür.

*Kütüphane:* Okul kütüphanesi eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Okulun kütüphanesi ise halk eğitim kursiyerlerine el işi kursları için tahsis edilmiştir. Bilgi edinme, anlama, hayal kurma ve eğlenme amacıyla bilgiyi kullanma ve yaratıcılığı sağlama deneyimlerini oluşturmak için fırsatlar sunan kütüphaneler, okullarda sınıf raflarındaki birkaç kitap ile bu görevi yerine getirmeye çalışmakta. Öğrencileri bu imkanlardan mağdur etmemek için her okulda kaliteli kitaplardan oluşan kütüphaneler kurulabilmesi için projeler başlatılmalı ve bu mekanlar yaşayan mekanlara dönüştürülmelidir.

*Sinema Salonu:* Araştırmaya katılan öğrenciler, özellikle öğle aralarında film izleyerek geçirme istedikleridir. Bunun için okullardaki projeksiyonlar ile oluşturulmuş bir sinema salonları kurulabilir. Böylece sinemaya gidemeyen çocuklara butik bir sinema oluşturulabilir, sabırla film izleme, uygun kurallar içinde davranma, film hakkında fikir paylaşma, eleştiri yazısı hazırlama gibi pek çok etkinlik ile zenginleştirilebilir.

*Daha Fazla Görsel Öğeler:* Zaman sabit tutulmak üzere insanlar okuduklarının% 10'unu, işittiklerinin % 20'sini, hem görüp hem de işittiklerinin% 50'sini, söylediklerinin % 70'ini ve yapıp söyledikleri bir şeyin ise % 90'ını hatırlar. Öğretimde görsel ve işitsel araçlar kullanıldığında öğrenme hem daha çabuk ve hem de daha kalıcı olur (MEB, 2003). Görsel öğelerin kalıcı öğrenme için önemi yadsınamaz. Öğrenciler de boş kalan duvarlarda eğitici öğelerin yer almasını istemekteler. Koridorlarda aylarca değişmeyen panolar yerine sıkça yenilenen faydalı bilgiler ile canlandırmak mümkündür. Yine öğrenciler sıkça görüp ezberlemeleri için etrafta İngilizce kelimeler görmek istediklerini belirtmişler. Okulun iç ve dış duvarlarını kendi istedikleri renklere boyamak istediklerini sıkça yinelemişler. Böyle bir katılımı gerçekleştirmek ile yine okula aidiyet duyguları artırılabilir.

#### **4. SONUÇ VE ÖNERİLER**

Araştırmanın temel amacı çocukların hayallerindeki okulun nasıl tanımlandığını ortaya çıkarmaktır. Araştırmaya katılan öğrencilere sorulan; hayalinizdeki okul nasıldır sorusuna karşılık olarak öğrencilerin hayallerindeki okulda olması gereken ve daha çok fiziki alt yapı ve mekanlar ile ilgili olan unsurlar şunlardır: spor salonu ve havuz (futbol, basketbol sahaları), oyun parkı (dış mekanda), her derse ayrı branş öğretmeni ve ayrı bir sınıf, daha çok doğal alan (çimenlik, meyve ağaçları vs.), daha büyük bir okul, okul bahçesinde hayvanlar (hayvanat bahçesi), kütüphane, sinema salonu, oyun odası ( iç mekanda), daha fazla görsel öğeler (duvar rengine karar vermek, tablolar), yemekhane, akıllı tahta, kantinde daha faydalı yiyecekler, sınıfa kaydırak ile gelmek, halı, her şeyin bedava olması, her şeyin bedava olması, bilişim odası, daha fazla okul gezileri, merdivenlerin iniş şeklinin kaydırak şeklinde olması, bilim/deney köşeleri (laboratuvar), zeka oyunları odası/köşesi, daha temiz bir ortam, daha fazla İngilizce dersi, kişiye ait dolaplar, pastane, binicilik dersi, barış, sevgi ve hoşgörü dolu bir ortam, çikolata şelalesi, müzik kutusu, nöbetçi öğretmenlerin gürültülü düdük çalmaması, serbest kıyafet uygulaması yapılması ve ödev olmamasıdır.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin hallerindeki okulun fiziki yapı ve donanımı ile öğrenme çevresi büyük bir önem arz etmektedir. Çevrenin insan davranışları üzerindeki etkisi ile ilgili yapılan araştırma sonuçları da içinde bulunulan ya da yaşanan ortamda kullanılan fiziki unsurların (renk, tasarım, düzen vb.) algıları etkileyerek davranışlara yön verdiğini göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında davranış değişikliği bir bakıma çevresel unsurların tasarlanması ile de ilgilidir. Davranış değişikliği için gerekli koşullardan biri ortamdır. Uygun davranış ancak uygun ortamda kazandırılabilir (Dönmez, 2004). Öğretmen-öğrenci ilişkileri, geniş ölçüde bu fiziksel değişkenler tarafından etkilenir. Çünkü fiziksel ortamın uygunluğu, etkili öğrenme-öğretme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır (Aydın, A. 2014).

Eğitim örgütlerinde yapılan çalışmalar da benzer şekilde okulların fiziksel ve sosyal çevrelerinin ğrenci, ğretmen ve yöneticilerin tutum, davranış ve motivasyonları üzerinde önemli etkileri olduğunu göstermektedir (Özer, 2014). Böylece okulların fiziksel yapısı, görünümü, kullanılışı, sağlık koşullarına uygunluğu uygun ve çekici olmalıdır. Fiziksel yapı ve düzenlenişin çekiciliği, öğrenciyi zamanını okul içinde kullanmaya yönelmeli, ğrenci sokağa yönelme gereksinimi duymamalıdır (Başar, 1994). Dolayısıyla ğrenme çevresinin düzenlenmesi, kontrolü, yönetimi, öğrenmeye elverişli hale getirilmesi, planlanması, uygulanması gerekmektedir (Arı, Saban, 2000).

Doğan ve Tok (2017) tarafından yapılan hayalimdeki okul adlı araştırma bulgularında da öğrencilerin hayallerindeki okula ilişkin algıları; okulun fiziki yapısı ve özellikleri ve gelecekte gitmek istedikleri okul olmak üzere iki temada toplanmıştır. Öğrenciler, hayallerindeki okulu mutlu, huzurlu olabilecekleri yerler olarak çizmişlerdir. Okullarda eğlenceli aktivitelere yer verilmesi, zevk alabilecekleri etkinliklerin gerçekleşmesi, okulların teknolojik donanımlarının güçlendirilmesi gerektiğini belirtirlerken, aynı araştırmada da okulun fiziki donanımının yetersiz olduğu ve bu yönde iyileştirmeler yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

Araştırmaya katılan çocukların eğitim sistemi içerisindeki isteklerine genel olarak bakıldığında önemli, gerekli ve yapılması zor şeyler olmadığı görölmektedir. Etkili okul ölçütü olarak standart başarı testlerinin kullanılması önemli; ancak yetersizdir. Zira bir okul hem ğrenci başarısı ile ilgili koşulları hazırlamada etkili olabilir. Ancak okul etkinliğinin ders başarısı ile sınırlı tutulması, özellikle de temel eğitimde onun kadar önemli okulun diğer hedeflerinin ihmal edilmesi demektir. Öğrencileri bu eksiklikleri kendilerine ait sanatsal ve spor gelişim alanları, sinema ve oyun salonları gibi talepleri ile dile getirmişlerdir. Okulların, ocukların bilişsel, duyuşsal ve bedensel ve kişilik gelişimlerinin tamamına katkıda bulunacak şekilde organize edilmesi, fiziki mekan ve alt yapı, donanıma sahip olması gerekmektedir.

## 5. KAYNAKÇA

Arı, R., Saban, A. (2000). Sınıf Yönetimi. Konya: Ceylan Ofset.

Aydın, Ayhan, (2014). Sınıf Yönetimi. Ankara, Pegem Akademi.

Başar. H. (1994). Sınıf Yönetimi. Ankara, Pegem Akademi.

Doğa Okulları Ekoloji Ders Tanıtımı. 15.01.2017 tarihinde <http://www.dogaokullari.com/tr/egitim/egitimde-farkliliklar/uygulamali-dersler>. Adresinden indirilmiştir.

Doğan H. ve Tok T, N. (2017). Hayalimdeki Okul. IV. Inernational Eurasian Education Research Congress. Bildiri Özetleri Kitabı. 2017. 11-14 Mayıs, Denizli, 453-454.

Dönmez, B. (2004). Sosyal bir sistem olarak sınıf ve sınıfın öğrenme iklimi. M. şişman ve S. Turan (Ed.), Sınıf Yönetimi. Ankara, Pegem Akademi.

Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karataş, İ. H., şaşmaz, Z. (2013). Okul ve Eğitim Yöneticilerinin Kurmuş Olduğu Sivil Toplum Kuruluşlarının Mesleki Etkililiklerinin Araştırılması: Nitel Bir Analiz. *Balikesir University Journal Of Social Sciences Institute*, 16(30), 23-53.

Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (ev. Ed. S. Turan), Ankara: Nobel Yayınları.

Milli Eğitim Dergisi (2003) *Öğretimde Görsellik ve Görsel Araçlarda Bulunması Gereken Özellikler*

Mountain, V. (2007). Educational contexts for the development of children's spirituality: Exploring the use of imagination. *International Journal of Children's Spirituality*, 12 (2), 191-205.

*Okullar Hayat Olsun Protokolü*, Okul Bahçeleri Düzenleme İlkeleri, İhtiyaç Programları Açıklamaları Ve Örnek Projeler (Ek-1) (2010)

Öğülmüş S. Ve Özdemir S., (1995). Sınıf ve Okul Büyüklüğünün Öğrenciler Üzerindeki Etkisi, 1 (2), 4-7

Özçakır, S, Ö. O., ve Çağlayan, K. K. (2013). Öğretmen Adaylarının Eğitim Fakültesinden Memnuniyet Düzeyleri Ve Hayal Ettikleri Eğitim Ortamı. (Turkish). *Ondokuzmayıs University Journal Of Education*, 32(2), 249-272.

Özer. N. (2014). Sınıfın Fiziksel Ortamı ve Yönetimi. T. Argon, Ş. Sezgin Nartgün (Ed.), *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Maya Akademi.

Senemoğlu, N. (1997) *Gelişim, Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

William R. (2013). *Gençlik Spor Dergisi*, yıl:2 sayı:19, 15.01.2017 tarihinde, <http://dergi.gsb.gov.tr/sayi-19/#1/z>. Adresinden indirilmiştir

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (5. bs.), Ankara: Seçkin.